

A SZÁMŰZÖTT KOSSUTH

A ki jól akar szórakozni, menjen egy kört a világhálón, és olvasson bele, miket írnak az on-line portálok a Kossuth-szobor Orczy-kert-beli feltűnéséről. Vicc, paródia, kész nevetség, ez az általános vélemény, az egyik cikk például azzal a címmel jelent meg, hogy kerti törpét csináltak *Kossuthból* – ami nem pontos, hiszen ha ennél a párhuzamnál maradunk, Kossuth valójában kerti Hófehérke, és mellékalakjai a törpék, akik tényleg heten vannak, ha az anya karján ülő csecsszopót is külön indítjuk – és ezek még az idézhető, szelidebb vélemények.

Mielőtt bennünket is magukkal ragadnának az érzelmek, foglaljuk össze röviden a tényeket.

A Kossuth téren, (azelőtt Országház tér, még azelőtt Tömő tér, mégébb azelőtt Városi fészer tér) mint köztudott, 1927 óta állott a *Horvay János*-féle Kossuth-szoborcsoport, melyet 1952-ben cseréltek

le egy sokkal kossuthabbra, *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* alkotására. A kettő-ezer tízes években, amikor a regnáló kormánypárt meglelte végre identitását a két világháború közötti idők eszmei relikviáinál, hozzáfogott, hogy környezetét is ehhez a korszakhoz igazítsa. Hogy materiális értelemben is visszaforgassa az idő kerekét. Ennek jegyében a Kossuth tér is visszanyerte (visszavesztette) hajdani alakját, legalábbis, ami a téren elhelyezett szobrokat illeti. Horvay tehát ismét cserélt Kisfaludi Stróblal, illetve Kossuth Kossuth-tal, de, minthogy Dombóvár nem mondott le a maga szobráról (oda lett a Horvay-féle munka kitelepítve), azt újra meg kellett építeni, úgy juthatott a Parlament elé, a félmúlt alkotása pedig, sok évnyi hányattatás – és rekonstrukció – után a Ludovica Campus kertjébe, leánykori nevén az Orczy kertbe került.

Magát a cserét most ne minősítsük, csak jegyezzük meg, fél-

hangosan, hogy az elmúlt években még a szokásosnál is nagyobb volt a jövés-menés a hazai szobrok között, pedig ez a Kárpát-medence egyébként is elég huzatos hely, könnyen piederstálra emelnek valakit, de aztán még könnyebben le is kerülhet onnan. Kossuth Lajos igazán egy szót se szólhat, darabra megvan, sőt, minthogy Dombóváron is megmaradt, még szerény mértékben gyarapodott is.

Ami pedig az Orczy-kertben történt, ha túltesszük magunkat a sértődöttség és értetlenség sehová nem vezető állapotán, jelen lehetünk egy izgalmas, új művészeti ág születésénél, a posztmodern közterti szobrászatánál, amely hozott anyagból újfajta alkotást teremt. Amely tabukat dönt, új értelmezési tartományokat hoz létre, világokat nyit meg. Ahhoz azonban, hogy ezt megértsük, nekünk

is újfajta módon kell közelítenünk a világhoz.

Felejtünk el, mindeneelőtt, hogy milyen volt az eredeti, ötvenkettes Kossuth-szobor. Elég szörnyű volt egyébként, szájbarágós és alányalós, hamisan historizáló és szocreál egyszerre, melyben a kimagasló vezér és a nép úgy összeforrott, hogy a poklok kapui sem állíthatták meg őket. Kilenc méter magasan a főalak, aki határozottan mutat az Országház főkapujára, lába alatt a mellékalakok, munkás, paraszt, értelmiségi, asszony, gyerek meg egy Petőfi-epigon: volt ott minden, mint a búcsúban. Most bezugg eltűnt a vörös márvány talapzat (bytheway – azaz egyébként – mi lett vele?) eltűnt a merev, vertikális alakzat, melyben az alullevők a felsőbbbségtől függenek, itt mindenki főszereplő, azt csinál, amit akar, hatalmas a buli, áttekinthetetlen a káosz. Ez egy izzig-vérig mai szobor, éppen arról szól, hogy a világ sokkal bonyolultabb, mint ahogy egyesek képzelik vagy elhitetni szeretnék.

Névjegy: Kossuth Lajos,
Orczy-kert
Felállítva: 2018.

Alkotó:
Kisfaludi Stróbl Zsigmond
és ismeretlen művész.

